

Usmernenie k spoločnej autorizácii elektronických úradných dokumentov

Používanie spoločnej autorizácie elektronických úradných dokumentov je možné v prípadoch, kedy to zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) výslovne umožňuje, najmä v týchto troch prípadoch:

1. spoločná autorizácia elektronického úradného dokumentu s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti (§ 28 ods. 3 zákona o e-Governmente)

V zmysle § 28 ods. 3 zákona o e-Governmente „*Ak ide o elektronický úradný dokument podľa § 3 písm. k) tretieho bodu, na účely preukázania právnych skutočností v ňom uvedených musí obsahovať jednoznačnú identifikáciu elektronického úradného dokumentu, ktorého sa tieto právne skutočnosti týkajú, alebo s ním musí byť neoddeliteľne spojený tak, že sú oba tieto elektronické úradné dokumenty spoločne autorizované. Ak elektronický úradný dokument podľa § 3 písm. k) tretieho bodu nie je spojený s elektronickým úradným dokumentom, ku ktorému sa preukazované právne skutočnosti viažu, spoločnou autorizáciou, orgán verejnej moci je povinný pri doručovaní elektronického úradného dokumentu podľa § 3 písm. k) tretieho bodu v jednej elektronickej úradnej správe doručiť aj elektronický úradný dokument, ku ktorému sa preukazované právne skutočnosti viažu.*“

V zmysle § 3 písm. k) tretí bod zákona o e-Governmente „*Na účely tohto zákona sa rozumie elektronickým úradným dokumentom elektronický dokument alebo údaje vyplnené podľa elektronického formulára, ktorým orgán verejnej moci **vyznačuje právne skutočnosti týkajúce sa elektronického úradného dokumentu, najmä údaje o jeho právoplatnosti alebo vykonateľnosti,***“.

Táto úprava na všeobecnej úrovni umožňuje „pripájanie doložiek“ k elektronickým úradným dokumentom aj inak, ako len spoločnou autorizáciou. Týmto iným spôsobom je orgánom verejnej moci zvolená jednoznačná identifikácia úradného dokumentu a „doložky“ k nemu.

2. spoločná autorizácia elektronického úradného dokumentu s údajmi vyplnenými podľa elektronického formulára (§ 28 ods. 6 zákona o e-Governmente v znení platnom a účinnom do 30.10.2022) a doplnenie § 27 ods. 5 zákona o e-Governmente v znení platnom a účinnom od 01.11.2022

V zmysle § 28 ods. 6 zákona o e-Governmente „*Ak obsah elektronického úradného dokumentu nie je možné alebo účelné vytvárať výlučne podľa elektronického formulára, je možné časti elektronického úradného dokumentu vytvoriť aj ako iný elektronický dokument; v takom prípade musia byť všetky časti elektronického úradného dokumentu neoddeliteľne spojené, a to tak, že sú autorizované spoločne ako jeden celok.*“

Podľa § 60j ods. 9 zákona o e-Governmente „*Orgán verejnej moci môže do 30. septembra 2024 pri vytváraní elektronického úradného dokumentu postupovať podľa § 28 ods. 6 v znení účinnom do 31. októbra 2022.*“

Novelou zákona o e-Governmente účinnou od 01.11.2022 došlo k vypusteniu ust. § 28 ods. 6 zákona o e-Governmente a zmene vo vytváraní elektronického úradného dokumentu, na základe ktorého sa umožnilo vytvárať elektronické úradné dokumenty aj ako iné elektronické dokumenty, napr. PDF. Elektronické úradné dokumenty už teda nemusia byť vytvárané podľa elektronického formulára, a to ani jeho časti.

Zároveň bolo doplnené ust. § 27 ods. 5 zákona o e-Governmente, kde je uvedené, že ak elektronický úradný dokument nie je údajmi vyplnenými podľa elektronického formulára, orgán verejnej moci je povinný pri jeho doručovaní v jednej elektronickej úradnej správe doručiť aj základné údaje o tomto elektronickom úradnom dokumente v dátovej štruktúre podľa štandardov vydaných podľa osobitného predpisu, a to bez povinnosti ich spoločnej autorizácie s elektronickým úradným dokumentom.

V tejto súvislosti a na základe prechodného ustanovenia § 60j ods. 9 zákona o e-Governmente, sú orgány verejnej moci pri vytváraní elektronického úradného dokumentu oprávnené do 30.09.2024 postupovať ešte podľa ustanovenia § 28 ods. 6 zákona o e-Governmente. A teda počas tohto obdobia je postup spoločnej autorizácie elektronického úradného dokumentu s údajmi vyplnenými podľa elektronického formulára ponechaný ako možnosť, nie ako povinnosť.

Ak na základe implementovaného technického riešenia dôjde k spojeniu údajov vyplnených podľa elektronického formulára pre základné údaje o elektronickom úradnom dokumente a elektronického dokumentu autorizáciou, je dôležité zdôrazniť, že po 30.09.2024, už nepôjde o spoločnú autorizáciu podľa § 28 ods. 6 zákona o e-Governmente v znení účinnom do 30.10.2022, ale pôjde o zachovanie integrity metaúdajov o elektronickom úradnom dokumente vyplnených v elektronickom formulári a ich spojenie s elektronickým úradným dokumentom. Z uvedeného tak vyplýva, že okrem metaúdajov nebude možné takýto postup použiť na akékoľvek spolu súvisiace dokumenty (sprievodný list a pod.).

V súvislosti s ukončením povinného postupu podľa § 28 ods. 6 a doplnením § 27 ods. 5 zákona o e-Governmente došlo zároveň k ustanoveniu vzorovej dátovej štruktúry pre základné metaúdaje o elektronickom úradnom dokumente na účely automatizovaného spracovania.

Základné údaje o elektronickom úradnom dokumente a ich dátová štruktúra sú upravené v bodoch 2.3.7 a 2.3.8 vyhlášky č. 78/2020 Z. z. o štandardoch pre informačné technológie verejnej správy v znení vyhlášky č. 546/2021 Z. z. Podľa týchto ustanovení dátová štruktúra pre základné údaje predstavuje údaje vyplnené podľa elektronického formulára a má obsahovať najmenej tieto údaje ako samostatné dátové prvky:

1. názov orgánu, ktorý konanie či úkon uskutočnil,
2. identifikátor osoby orgánu, ktorý konanie či úkon uskutočnil,
3. dátum vydania elektronického úradného dokumentu,
4. identifikačné údaje elektronického úradného dokumentu,
5. predmet konania.

Informácie k uvedeným zmenám ako aj vzorový formulár pre základné údaje elektronického úradného dokumentu sú dostupné na <https://www.slovensko.sk/sk/institucie-formulare-a-ziado/vzorovy-formular-pre-metaudaje> a <https://www.slovensko.sk/sk/institucie-formulare-a-ziado/vzorovy-formular-pre-zakladne>.

3. spoločná autorizácia osvedčovacej doložky a novovzniknutého elektronického dokumentu pri zaručenej konverzii z listinnej podoby do elektronickej podoby alebo z elektronickej podoby do elektronickej podoby iného formátu

V zmysle § 35 ods. 1 zákona o e-Governmente „Konverzia je postup, pri ktorom je celý, bežne zmyslami vnímateľný, informačný obsah pôvodného

- a) elektronického dokumentu transformovaný do novovzniknutého dokumentu v listinnej podobe,
- b) dokumentu v listinnej podobe transformovaný do novovzniknutého elektronického dokumentu,
- c) elektronického dokumentu transformovaný do novovzniknutého elektronického dokumentu.“

V zmysle § 36 ods. 3 písm. c) zákona o e-Governmente „Osoba vykonávajúca konverziu pri zaručenej konverzii podľa § 35 ods. 1 písm. b) **autorizuje osvedčovaciu doložku a novovzniknutý elektronický dokument spoločne a pripojí časovú pečiatku,¹⁹⁾**“.

V zmysle § 36 ods. 4 písm. e) zákona o e-Governmente „Osoba vykonávajúca konverziu pri zaručenej konverzii podľa § 35 ods. 1 písm. c) **autorizuje osvedčovaciu doložku a novovzniknutý elektronický dokument spoločne a pripojí časovú pečiatku,¹⁹⁾**“.

V praxi sa vyskytujú situácie, kedy orgány verejnej moci použijú spoločnú autorizáciu aj na prípady, kde to zákon o e-Governmente neumožňuje. Orgány verejnej moci tak spoločne autorizujú aj iné elektronické dokumenty ako tie, ktoré sú stanovené vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami.

Vo všeobecnosti platí, že autorizácia je vyjadrením vôle vo vzťahu ku konkrétnemu úkonu, ktorým je napríklad podanie odosielateľa alebo konkrétna príloha k podaniu. Podstatou je, že autorizovaný dokument reprezentuje právny úkon - teda konkrétne podanie, konkrétny formulár, konkrétnu prílohu a to v prvom rade vtedy, ak je autorizácia, podpis, náležitosťou toho úkonu.

Zdôrazňujeme, že autorizácia nemá slúžiť na zabezpečenie „spojenia“ viacerých dokumentov dokopy. Výnimkou sú vyššie uvedené prípady stanovené zákonom o e-Governmente – spojenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti s elektronickým úradným dokumentom spoločnou autorizáciou, spojenie elektronického úradného dokumentu s údajmi vyplnenými podľa elektronického formulára spoločnou autorizáciou do 30.09.2024 a spojenie osvedčovacej doložky a novovzniknutého elektronického dokumentu pri zaručenej konverzii spoločnou autorizáciou.

Autorizácia (podpis) má byť viazaná ku konkrétnemu úkonu a je potrebná vtedy, ak daný úkon, dané podanie alebo príloha, podpis vyžaduje.

Vyššie uvedené je dôležité najmä pri prílohách k podaniu. Napríklad, ak podaním je plná moc, ktorej povinnou náležitosťou je podpis, je dôležité, aby bola autorizovaná táto plná moc. Zachovanie väzby medzi podaním a prílohami nemá byť postavené na spoločnej autorizácii. Z uvedeného vyplýva, že ak sú k podaniu, teda napríklad v tomto prípade k plnej moci ešte priložené prílohy, napríklad skeny listín, je nesprávne ich s plnou mocou spoločne autorizovať.

V zmysle § 27 ods. 2 prvá veta zákona o e-Governmente *„Prílohy k elektronickému úradnému dokumentu sa pripájajú vždy ako samostatný elektronický dokument, pričom ak príloha existuje len v listinnej podobe a podľa osobitného predpisu sa vyžaduje jej predloženie aspoň v úradne osvedčenej kópii, pripojí sa k elektronickému úradnému dokumentu ako elektronický dokument, ktorý vznikol zaručenou konverziou (§ 35 ods. 2).“*

V danom prípade by výsledkom spoločnej autorizácie podania, napríklad plnej moci a prílohy bolo to, že obsah tohto právneho úkonu by tvorili oba dokumenty. Zastávame názor, že musí byť jednoznačné, k akému dokumentu sa podpis viaže.

Zároveň, môže nastať situácia, kedy sú ako prílohy dva dokumenty, z ktorých každý má mať iný podpis – v takomto prípade spoločná autorizácia nezabezpečí správnu autorizáciu dokumentov.

Záver:

Za účelom používania spoločnej autorizácie elektronických úradných dokumentov zo strany orgánov verejnej moci v súlade so zákonom o e-Governmente Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR vydáva toto usmernenie. S ohľadom na nesprávnu aplikáciu spoločnej autorizácie elektronických úradných dokumentov v praxi je za účelom eliminácie ďalších procesných problémov potrebné, aby orgány verejnej moci postupovali v súlade so zákonom o e-Governmente a využívali spoločnú autorizáciu výlučne pri elektronických úradných dokumentov, pri ktorých to zákon o e-Governmente umožňuje.